

[A. C. Normann.]

kravene til dagundervisning og til centralisationen af undervisningen. Jeg nærer tvivl — i alt fald en midlertidig tvivl — om, hvorvidt man også skal fastlåse med bolt og spiger i loven, at lærlingen skal søge den lærestedet nærmest beliggende skole. Kan man ikke tænke sig, at mange lærlinge, som bor i distrikter omtrent lige langt fra to eller flere skoler, kunne ønske at søge en skole, der trods lidt længere afstand passede ham, forældrene og mestrene bedre, bl. a. måske fordi der er bane eller rutebil til den lidt fjernere skole og ikke til den nærmeste? Det kan også blive et omkostningsspørgsmål for det offentlige, der jo nu skal betale befordringen; og da det vel ydermere kan ligge således, at lærlingen bor langt fra lærestedet, kan det oven i købet hænde, at det hjem, han søger til efter endt skolegang, ligger langt nærmere ved den skole, der ikke absolut er nærmest ved lærestedet. Er det nødvendigt, at statens tilsyn i alle sådanne småting skal spørges? Jeg nævner kun denne detail for at pege på, at vi skal være varsomme med her og på en række andre områder indenfor dette lovforslags rammer at gøre bestemmelserne altfor stive.

Jeg tager et lignende forbehold overfor bestemmelsen i § 20, stk. 5, om de uddannelsesregler, som mestrene, hvis man sammenholder denne paragraf med § 12, har at følge.

Det er jo lærlingerådet, der skal skrive disse sæt af uddannelsesregler efter indstilling fra de faglige udvalg. Også her advarer jeg mod for stor stivhed, men har iøvrigt — det skal jeg erkende — ikke sagkundskab nok til at se, om der kan komme besvær ud af bestemmelsen. Både i de faglige udvalg og i lærlingerådet er der jo lige indflydelse fra mestre og svende; og adgangen til at begrænse antallet af lærepladser gennem organisationsaftaler kunne måske tænkes øget ved denne bestemmelse snarere end indskrænket. Kunne man ikke tænke sig, at et neutralt organ, efter at have hørt parterne, kunne fastsætte uddannelsesreglerne? Jeg vil ikke på forhånd gå imod bestemmelsen. Det må her være af betydning for vor stilling, om virksomhederne i handel, håndværk og industri kan godkende ordningen. Det

er vist naturligt nu at lovfæste den tilstand, at arbejdsanvisningskontorerne bliver de kontraktgodkendende, og udmærket, at der også i § 1, stk. 8, pålægges dem bistands- og vejledningspligt. Derimod vil vi gerne i udvalget nærmere drøfte betimeligheden af at sætte alderen for de unge, som lærekontraktforpligtelsen omfatter, op fra 18 til 19 år. Der kan vel især være tvivl om, hvorvidt ikke engang personer over 19 år selv kan disponere i tilfælde af fortsatte læreforhold. Her kommer man jo i strid med — såvidt jeg da erindrer — de hidtil gældende synspunkter om myndighedsalderen, og jeg erindrer ikke, at man på andre områder af vor ungdomsuddannelse har kunnet tænke sig lignende myndighedsbegrænsninger.

De fleste af de foranstaltninger, der sigter på beskyttelsen af lærlinge, kan vi godkende; men i vor afvejning af forslagene enkeltheder af den art såvel som af de områder, hvor der pålægges mestrene økonomiske byrder, vil hensynet til mestrenes interesse i og mod til at antage lærlinge indgå med stor vægt. For dette er afgørende for, om der overhovedet bliver den tilgang til fagene, hvis samfundsmæssige og erhvervsmæssige nødvendighed næppe nu i den givne situation og iøvrigt gennem tiderne kan understreges for stærkt.

Der har i mange år i en del af fagene været altfor få fagligt uddannede. Jeg behøver ikke overfor den højtærede minister at udpege disse fag, men skal blot pege på som eksempel, at hvis mestrene i byggefagene for 10—15 år siden havde haft stærkere motiver til at ansætte flere lærlinge og de unge stærkere motiver til at gå ind i den faglige uddannelse på disse områder, da havde boligsituationen og med den en del andet nu set bedre ud — nu skal vi ikke her tale om det noget ubestemmelige, som problemet sortbørslønninger er — så ville i alt fald i de seneste år udbyttet af boliger formentlig have været større og dermed spændingen i huslejepriserne måske mindre.

Men selvfølgelig kan den begrænsning, der ligger i, at kravene til en forsvarlig uddannelse opretholdes, ikke undgås, og disse krav vil det radikale venstre gerne være med til at hævde i al rimelig udstrækning. Jeg føjer her den personlige bemærk-